Rámcové cíle environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále jen „EVVO“)

Vztah k přírodě

• Potřeba kontaktu s přírodou
• Schopnost přímého kontaktu s přírodním prostředím
• Citlivost k přírodě
• Reflexe různých pohledů na přírodu, postojů k ní a ujasňování si vlastních hodnot a postojů

Vztah k místu

• Znalost místní krajiny, jejích jedinečností a schopnost interpretovat je v souvislostech
• Vědomí sounáležitosti s místem a regionem a pocit zodpovědnosti za něj

Ekologické děje a zákonitosti

• Zájem o pochopení ekologických dějů a jejich zkoumání
• Schopnosti a dovednosti pro zkoumání přírody a životního prostředí
• Porozumění základním ekologickým dějům a zákonitostem
• Porozumění významu ekologických dějů a zákonitostí pro život člověka
• Propojování znalostí ekologických dějů a zákonitostí s každodenním životem

Environmentální problémy a konflikty

• Schopnost analýzy environmentálních problémů a konfliktů
• Schopnost formulovat vlastní názor na problém, posuzovat variantní řešení a navrhovat řešení vlastní
• Schopnost spolupráce a komunikace při řešení environmentálních konfliktů

Připravenost jednat ve prospěch ŽP

• Znalost základních principů ochrany životního prostředí
• Znalosti a dovednosti potřebné pro šetrné zacházení s přírodou a přírodními zdroji
• Znalosti a dovednosti pro spotřebitelské chování
• Znalosti a dovednosti pro aktivní ovlivňování svého okolí
• Přesvědčení o vlastním vlivu na předcházení a řešení problémů životního prostředí

VYSVĚTLUJÍCÍ KOMENTÁŘ K RÁMCOVÝM CÍLŮM A ORIENTAČNÍ PŘÍKLADY MOŽNOSTÍ OVĚŘENÍ JEJICH NAPLŇOVÁNÍ

VZTAH K PŘÍRODĚ

Rámcový cíl	Vysvětlující komentář (je nutno brát jako pouze ilustrativní a indikativní výklad)	Orientační příklady možností ověření, popř. indikátorů (co je například možné vyhodnocovat a jakým nástrojem)
Potřeba kontaktu s přírodou	• Zájem vyhledávat kontakt s přírodou a trávit v ní volný čas.	• Množství volného času tráveného v přírodě (dotazník, rozhovor, portfolio). • Analýza výpovědí o subjektivním prožívání vztahu k přírodě (rozhovor, volný text, obrazová reflexe).
Schopnost přímého kontaktu s přírodním prostředím	• Připravenost pro kontakt s přírodním prostředím, aby se člověk v přírodě zbytečně nebál, neštítil a neprožíval kontakt s přírodou jako nepohodlný (zbavení pocitu strachu, odporu apod.).	• Chování jedince či skupiny v přírodě (strukturované pozorování). • Znalost principů pobytu v přírodě (dotazník).
Citlivost k přírodě	• Všímavost vůči dění v přírodě. • Schopnost vyjádřit vlastní prožitek přírody – slovní, písemné, dramatické, výtvarné, apod. vyjádření osobního zážitku z přímého kontaktu s přírodou. • Vnímavost k potřebám živé přírody.	• Reflektivní zachycení prožitku přírody – např. jak se v něm objevuje příroda, co z přírody, v jakém kontextu (rozhovor, ústní, písemná či obrazová reflexe)[7] • Kvalita péče o živý organismus (strukturované pozorování, rozhovory). • Znalosti a dovednosti pro kontakt s živými tvory (dotazník).
Reflexe různých pohledů na přírodu, postojů k ní a ujasňování si vlastních hodnot a postojů	• Reflexe různých hodnotových a etických pohledů na přírodu. • Vědomí různosti postojů vůči přírodě. • Schopnost analýzy hodnotových systémů - jak se projevují v konkrétních situacích a jak ovlivňují osobní postoje. • Vyjádření vlastních hodnot ve vztahu k přírodě. • Ocenění významu přírody pro život člověka.	• Schopnost přiřadit k určitému postoji možné hodnotové východisko (test, rozhovor) • Schopnost vyjádřit vlastní postoje a hodnoty k danému problému (analýza volného textu, eseje, rozhovor).

VZTAH K MÍSTU

Rámcový cíl	Vysvětlující komentář (je nutno brát jako pouze ilustrativní a indikativní výklad)	Orientační příklady možností ověření, popř. indikátorů (co je například možné vyhodnocovat a jakým nástrojem)
Znalost místa, jeho jedinečnosti a schopnost interpretovat jej v souvislostech	• Schopnost popsat čím je určité místo jedinečné, jak v něm funguje propojení společnost-příroda, jak se místo proměňovalo v závislosti na různých faktorech, jaké jsou citlivé složky prostředí v místě, jak se místo odráží v kultuře, příbězích apod.	• Znalost významných míst v krajině, místních příběhů (test, portfolio, rozhovor). • Úroveň percepce (místní) krajiny (mentální mapy, rozhovor, esej).
Vědomí sounáležitosti s místem a regionem a pocit zodpovědnosti za něj	• Schopnost popsat, proč je pro mě dané místo důležité, jaké lokality v něm mám rád, co se mi v něm líbí/nelíbí, co pro místo můžu udělat, jaké vnímám problémy místa.	• Ochota trávit v lokalitě volný čas (dotazník) • Vztah k místu (dotazník, rozhovor, esej, volný text, obrazová reflexe). • Ochota zapojit se do akcí na ochranu či zkrášlování lokality (dotazník, sledování účasti na akcích).

EKOLOGICKÉ DĚJE A ZÁKONITOSTI

Rámcový cíl	Vysvětlující komentář (je nutno brát jako pouze ilustrativní a indikativní výklad)	Orientační příklady možností ověření, popř. indikátorů (co je například možné vyhodnocovat a jakým nástrojem)
Zájem o pochopení ekologických dějů a jejich zkoumání	• Vědomí potřebnosti vědeckého zkoumání ekologických jevů. • Uvědomění si nejistot v poznání ekologických dějů • Vlastní zkušenost se zkoumáním ekologických dějů a její reflexe.	• Zájem o odbornou ekologickou literaturu (počet výpůjček odborných publikací z knihovny, dotazník). • Zájem o školní výzkumné projekty (počet žáků v projektech, dotazník). • Atraktivita vědecké dráhy v oblasti ekologie (dotazník, rozhovor, ohnisková skupina).
Schopnosti a dovednosti pro zkoumání přírody a životního prostředí	• Porozumění principům zkoumání přírody. • Schopnost kritické analýzy informací o životním prostředí, formulování otázek, navrhování postupu výzkumu, sběr dat, vyhodnocení a interpretace získaných údajů.	• Schopnost zvládnout jednotlivé fáze vědeckého postupu (portfolio, pozorování, dovednostní test).
Porozumění základním ekologickým dějům a zákonitostem[8]	• Osvojení základních termínů (ekosystém, biodiverzita, ekologická stabilita, apod.), pochopení základních procesů (toků energie, vodního cyklu, koloběhu látek, vztahů mezi organismy a jejich prostředím), vývoji populací a společenstev, apod.	• Porozumění základním pojmům a odbornému textu (znalostní test). • Schopnost aplikace principů na konkrétní jevy (test).
Porozumění významu ekologických dějů a zákonitostí pro život člověka	• Schopnost popsat význam konkrétních ekologických dějů a zákonitostí pro život člověka (služeb a funkcí ekosystémů). • Porozumění závislosti lidské společnosti na přírodním prostředí.	• Porozumění provázanosti mezi člověkem a přírodou (esej, volný text, znalostní test, rozhovor).
Propojování znalostí ekologických dějů a zákonitostí s každodenním životem	• Schopnost aplikovat ekologické děje a zákonitosti na přímou životní zkušenost.	• Schopnost identifikovat dopady svého chování na životní prostředí (rozhovor, znalostní test). • Využití znalostí ekologických dějů v modelových životních situacích (projekce, test).

ENVIRONMENTÁLNÍ PROBLÉMY A KONFLIKTY

Rámcový cíl	Vysvětlující komentář (je nutno brát jako pouze ilustrativní a indikativní výklad)	Orientační příklady možností ověření, popř. indikátorů (co je například možné vyhodnocovat a jakým nástrojem)
Schopnost analýzy environmentálních problémů a konfliktů[9]	• Schopnost vyhledávat a srovnávat informace o problému a konfliktu z různých zdrojů, kriticky je zkoumat a posuzovat. • Schopnost zkoumat příčiny, následky, ekonomické, sociální a historické souvislosti problémů a konfliktů. • Schopnost identifikovat názorové strany konfliktu a analyzovat hodnoty, přesvědčení a záměry, se kterými jednotlivé strany do konfliktu vstupují.	• Znalost vybraných místních i globálních environmentálních problémů, jejich příčin, mechanismů fungování, důsledkům a možným řešením (znalostní test, rozhovor, ohnisková skupina, esej, volný text, portfolio). • Postoj k závažnosti a možným řešením problému (dotazník, rozhovor). • Schopnost identifikovat v textu environmentální konflikt, jednotlivé strany konfliktu a jejich postoje (dovednostní test).
Schopnost formulovat vlastní názor na problém, posuzovat variantní řešení a navrhovat řešení vlastní	• Schopnost porovnávat různé návrhy na řešení problému a odhadovat důsledky navržených řešení. • Schopnost posoudit přijatelnost navrženého řešení pro různé názorové strany konfliktu.	• Schopnost zvážit jednotlivé varianty a navrhnout alternativní řešení environmentálního konfliktu (esej, rozhovor, ohnisková skupina, hodnocení žákovských projektů).
Schopnost spolupráce a komunikace při řešení environmentálních konfliktů	• Porozumění významu komunikace a spolupráce při řešení konfliktů a důsledkům vznikajícím při odmítání či porušování těchto principů. • Dovednost účastnit se a vést diskusi. • Schopnost hledat a identifikovat řešení problému, která vycházejí z principů spolupráce a jsou přijatelná různými stranami konfliktu.	• Schopnost vést dialog, metody rozhodování, ochota zapojit se do diskuse a řešení (strukturované pozorování, rozhovory).

PŘIPRAVENOST JEDNAT VE PROSPĚCH ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Rámcový cíl	Vysvětlující komentář (je nutno brát jako pouze ilustrativní a indikativní výklad)	Orientační příklady možností ověření, popř. indikátorů (co je například možné vyhodnocovat a jakým nástrojem)
Znalost základních principů ochrany životního prostředí	• Porozumění principům ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje – např. princip prevence, princip únosného zatížení prostředí, princip předběžné opatrnosti, princip odpovědnosti původce (znečišťovatel platí), princip informovanosti a účasti veřejnosti, princip zohlednění vztahu „lokální – globální“ (mysli globálně, jednej lokálně).	• Porozumění vybraným pojmům (znalostní testy, rozhovory). • Postoj k jednotlivým principům ochrany životního prostředí a k ochraně životního prostředí na obecné rovině (dotazník, rozhovor, esej).
Znalosti a dovednosti potřebné pro šetrné zacházení s přírodou a přírodními zdroji	• Osvojení dovedností pro ohleduplné jednání vůči přírodě, pro šetrný pobyt v přírodě, šetrné využívání přírody a nakládání s jejími součástmi. • Porozumění postupům a technologickým řešením, která jsou šetrná k životnímu prostředí zejm. v oblastech snižování znečištění a úspor přírodních zdrojů, a schopnost jejich použití – např. třídění odpadů, využití druhotných surovin a obnovitelných zdrojů energie, šetření vodou a elektřinou, výběr způsobu dopravy, zavádění systémů environmentálního managementu.	• Znalosti v uvedených oblastech (znalostní testy). • Dovednosti v uvedených oblastech (dovednostní testy, pozorování). • Přesvědčení o zvládnutí uvedených dovedností (dotazníky, rozhovory). • Postoj k danému chování (dotazníky, rozhovory). • Odhodlání k danému chování (dotazník, rozhovor). • Proenvironmentální chování v dané oblasti (dotazník, pozorování, rozhovor).
Znalosti a dovednosti pro spotřebitelské chování	• Znalost environmentálního značení (ekoznačky – např. EŠV, FSC, Bio), schopnost posouzení „ekologické stopy“ výrobku (přepravní vzdálenost, spotřeba energie, recyklovatelnost apod.), etického a sociálního rozměru (např. fair trade). • Schopnost posuzovat a předvídat dopady vlastního jednání na životní prostředí.	• Znalostní a dovednostní testy, dotazníky na měření přesvědčení o zvládnutí dovedností, dotazníky na měření souvisejících postojů, dotazníky vyhodnocující chování respondentů, pozorování, rozhovor • Znalosti v uvedených oblastech (znalostní testy). • Dovednosti v uvedených oblastech (dovednostní testy, pozorování). • Postoj k danému chování (dotazníky, rozhovory). • Přesvědčení o zvládnutí uvedených dovedností

		(dotazníky, rozhovory). • Odhodlání k danému chování (dotazník, rozhovor). • Proenvironmentální chování v dané oblasti (dotazník, pozorování, rozhovor).
Znalosti a dovednosti pro aktivní ovlivňování svého okolí	• Orientace v legislativním rámci ve vztahu k životnímu prostředí a účasti občanů na rozhodování (znalost práv a povinností, např. právo na příznivé životní prostředí, právo na informace, právo na účast v rozhodování) a schopnost využití demokratických nástrojů na prosazování ekologicky příznivých řešení (např. zapojení do územního plánování, do procesu EIA, do správních řízení, využití petice, diskuse s volenými zástupci nebo kandidáty do veřejných funkcí apod.).	• Znalosti v uvedených oblastech (znalostní testy). • Dovednosti v uvedených oblastech (dovednostní testy, pozorování). • Postoj k danému chování (dotazníky, rozhovory). • Přesvědčení o zvládnutí uvedených dovedností (dotazníky, rozhovory). • Odhodlání k danému chování (dotazník, rozhovor). • Proenvironmentální chování v dané oblasti (dotazník, pozorování, rozhovor).
Přesvědčení o vlastním vlivu na předcházení a řešení problémů životního prostředí	• Motivace a ochota k zapojení do řešení problémů životního prostředí. • Vědomí / přesvědčení, že svým jednáním mohu pozitivně ovlivnit stav životního prostředí.	• Ohnisko kontroly (dotazník, rozhovor). • Ochota zapojit se do konkrétních akcí na ochranu životního prostředí (dotazník).